

Spoločensky zodpovedný rámec čistenia s použitím ekologických čistiacich prostriedkov

KATALÁNSKA VLÁDA (ŠPANIELSKO)

KONTEXT

[Katalánska vláda](#) je autonómna vláda v rámci Španielska, ktorá je zodpovedná za niektoré legislatívne a politické oblasti regiónu Katalánsko. Jeho [Ministerstvo pre územie a udržateľnosť](#) pôsobí ako odborný orgán pre environmentálnu politiku a podporu zeleného verejného obstarávania (GPP).

Ministerstvo pre územie a udržateľnosť úzko spolupracuje s ústredným nákupným orgánom vlády (ústredná komisia pre dodávky ministerstva hospodárstva) na začlenení environmentálnych kritérií do rámcových dohôd a od roku 2005 táto spolupráca viedla k tomu, že väčšina rámcových dohôd katalánskej vlády obsahuje environmentálne kritériá vrátane rámcovej dohody o upratovacích službách.

CIELE OBSTARÁVANIA

Katalánska vláda využíva GPP na podporu niekoľkých strategických politík vrátane: znižovania negatívnych vplyvov výroby a spotreby, zabezpečenia environmentálnej výkonnosti vládnych opatrení, podpory ekologických inovácií a transformácie trhu s cieľom prechodu na obehové, ekologické a konkurencieschopné hospodárstvo a podpory ďalších politík a nástrojov, ktoré sledujú tieto ciele.

Rámcová dohoda o upratovacích službách, platná od decembra 2014 do novembra 2017, bola rozdelená na šesť územných častí (mestská rada Barcelony, zvyšok provincie Barcelona, ako aj provincie Girona, Lleida, Tarragona a úrady katalánskej vlády so sídlom v Madride).

POUŽITÉ KRITÉRIÁ

Predmet zmluvy:

Účelom rámcovej dohody je vykonávať ekologické upratovacie služby v budovách, priestoroch a zariadeniach s administratívnym využitím, za ktoré sú zodpovedné zmluvné strany dohody.

Technické špecifikácie:

Od uchádzačov sa vyžaduje, aby predložili zoznam čistiacich prostriedkov, mydiel na ruky, papierových výrobkov a vriec na odpadky, ktoré sa majú použiť pri vykonávaní služby spolu s priloženou dokumentáciou preukazujúcou súlad s technickými špecifikáciami.

Čistiace chemikálie: Ponukové spoločnosti musia poskytnúť bezpečnostnú kartu výrobku a návod na manipuláciu so všetkými čistiacimi prostriedkami. Nesmú sa používať sprejové výrobky s hnacími plynmi (alebo v prípade potreby sú povolené len fľaše, ktoré sa dajú naplniť ručnou striekacou hlavicom). Čistiace prostriedky by nemali obsahovať chemické látky, ktoré boli identifikované ako látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy (SVHC) podľa článku 59 [nariadenia \(ES\) č. 1907/2006](#) (nariadenie REACH), v koncentráciách vyšších ako 0,01 % a musia spĺňať environmentálne kritériá pre chemické zložky environmentálnej značky typu I.

Overovanie: Uchádzajúce sa spoločnosti musia predložiť buď vyhlásenie výrobcu spolu s kartou bezpečnostných údajov o výrobku; environmentálnu značku typu I (t. j. environmentálnu značku udelenú treťou stranou, ktorá spĺňa zásady stanovené v norme [ISO 14024](#)), ktorá zahŕňa túto požiadavku na výrobok, alebo iný rovnocenný dôkaz s konkrétnym odkazom na uvedené kritérium. Medzi environmentálne značky typu I patria okrem iného [environmentálna značka EÚ](#), [katalánska environmentálna značka](#), [Nordic Swan](#), [Blue Angel](#).

Mydlo na ruky: Výrobky by nemali obsahovať chemické látky, ktoré boli identifikované ako SVHC podľa článku 59 [nariadenia \(ES\) č. 1907/2006](#) (nariadenie REACH), v koncentráciách vyšších ako 0,01 %.

Overovanie: Ako vyššie uvedené.

Toaletný papier a iné papierové výrobky: V zásade sa uprednostňujú papierové výrobky pozostávajúce zo 100 % recyklovaného vlákna.

Overovanie: Ponúkajúce spoločnosti musia predložiť buď vyhlásenie výrobcu s priloženou kartou bezpečnostných údajov výrobku, certifikát environmentálnej značky typu I, ktorý obsahuje túto požiadavku na výrobok, alebo iný rovnocenný dôkaz s konkrétnym odkazom na uvedené kritérium. Na overenie 100 % obsahu recyklovaných vlákien možno použiť environmentálne značky [Distintivo de Garantía de Calidad Ambiental](#) a [Blue Angel](#). K výrobkom označeným environmentálnou značkou EÚ, [Nordic Swan](#), [FSC](#) alebo [PEFC](#) alebo ekvivalentnou značkou musí byť priložená dokumentácia, v ktorej je uvedený obsah recyklovaných vlákien.

Ak sa ponúka alternatíva výrobku z nerecyklovaného papiera, musí tiež spĺňať environmentálne kritériá. Konkrétne, všetky panenské vlákna musia pochádzať z legálnych zdrojov a aspoň 50 % musí pochádzať z lesov s trvalo udržateľným lesným hospodárstvom.

Overovanie: Ponúkajúce spoločnosti musia predložiť vyhlásenie výrobcu spolu s dokumentáciou, ktorá preukazuje pôvod dreva. Ak pochádza z krajiny, ktorá podpísala [dobrovoľnú dohodu o pridružení FLEGT](#), ako dôkaz poslúži tá istá licencia FLEGT. Akceptované budú aj environmentálne značky typu I, ktoré túto požiadavku obsahujú, napríklad certifikáty výrobného reťazca vydané organizáciami FSC alebo PEFC, ako aj iné systémy sledovania certifikované tretími stranami v rámci systémov environmentálneho manažérstva alebo manažérstva kvality.

Vrecia na odpady: Najmenej 80 % všetkých plastov použitých vo vreciach na odpady musí pochádzať z recyklovaného plastu a výrobok musí spĺňať požiadavky na odolnosť opísané v norme [UNE-EN 13592: 2003 + A1](#): Norma z [roku 2007](#) pre plastové vrecia na zber odpadu z domácností. Okrem toho sa predpokladá zavedenie zberu organického odpadu a od spoločností, ktoré sa zúčastnia na rámcovej dohode, sa vyžaduje, aby boli v prípade potreby schopné poskytnúť kompostovateľné vrecia na odpad. Kompostovateľné vrecia sa musia biologicky rozložiť do 180 dní, ako je opísané v norme [UNE-EN 13432: 2001](#) a spĺňajú požiadavky na odolnosť plastových vriec, ako je uvedené vyššie.

Overovanie: Ponúkajúce spoločnosti musia predložiť buď vyhlásenie výrobcu (s konkrétnym odkazom na percentuálny podiel recyklovaného obsahu a/alebo biologickú odbúrateľnosť a súlad s požiadavkami na odolnosť alebo certifikát normy UNE-EN), ku ktorému je priložená karta výrobku, a buď certifikát environmentálnej značky typu I pre výrobok, ktorý zahŕňa túto požiadavku, alebo inú rovnocennú dokumentáciu s konkrétnym odkazom na uvedené kritériá.

Kritériá udelenia zákazky:

Plán kvality prispôsobený rámcovej dohode (spolu 40 bodov): Zahŕňa pridelovanie bodov za aspekty bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, opatrenia na zosúladenie pracovného, osobného a rodinného života.

Výcvik (25 bodov): Body sa pridelia za každoročné poskytovanie školení súvisiacich s poskytovaním služby všetkým zamestnancom, ktorí sú poverení plnením príslušných odvodených zmlúv.

Školiace strediská (10 bodov)

Environmentálne kritériá (15 bodov): Body sa udelia za používanie automatických dávkovacích systémov. Na overenie tejto skutočnosti budú uchádzači predložiť dokumentáciu alebo kartu s údajmi o výrobku/ systéme dávkovania spolu s vyhlásením o záväzku inštalovať tieto systémy v zmluvách vyplývajúcich z tejto rámcovej dohody.

Kvalita poskytovania služieb (10 bodov): Body sa budú udeľovať podľa štruktúry riadenia spoločnosti a jej schopnosti monitorovať prínosy zmluvy podľa rámcovej dohody a riešiť konflikty a mimoriadne udalosti, ktoré sa môžu vyskytnúť počas trvania zmluvy.

Ponuky sa zoradia podľa dosiahnutých bodov a nákladov s cieľom určiť ekonomicky najvýhodnejšie ponuky, pričom najlepší uchádzači budú zaradení do rámca až do maximálneho stanoveného počtu spoločností na jednu časť (od šiestich do 25).

VÝSLEDKY

Odhadovaná hodnota rámcovej dohody bola stanovená na celé obdobie jej trvania vrátane jej možného predĺženia na 94 587 850 EUR a základný rozpočet ponuky zodpovedajúci počiatočnému trvaniu rámcovej dohody bol 47 293 925 EUR. Hodnota dohody, ktorá zodpovedá rezortom katalánskej vlády, je stanovená na 63 975 968 EUR a ponukový rozpočet na 31 987 984 EUR.

Keďže katalánska vláda sa už mnoho rokov snaží o ekologizáciu tejto rámcovej dohody a na trhu je k dispozícii pomerne veľký trh s čistiacimi prostriedkami s environmentálnou značkou, prevažná väčšina uchádzajúcich sa spoločností bola schopná splniť environmentálne požiadavky a len niekoľko z nich bolo zo súťaže vylúčených.

ENVIRONMENTÁLNE VPLYVY

Prvý audit environmentálnych doložiek sa uskutočnil v novembri až decembri 2016. Sedem zo 16 spoločností v rámci tohto programu skontrolovali technici z Generálneho riaditeľstva pre kvalitu životného prostredia a zmenu klímy (Ministerstvo pre územie a udržateľnosť) prostredníctvom kontrol na mieste.

Zistilo sa, že len 28 % spoločností poskytujúcich upratovacie služby používalo pri plnení zmluvy rovnaké čistiace prostriedky, papierové výrobky a vrecká, ako bolo uvedené v návrhu rámcovej dohody; 43 % spoločností poskytujúcich upratovacie služby dodržiavalo podmienky čiastočne a 29 % ich nedodržiavalo. Zákaz používania sprejov dodržalo 57 % spoločností poskytujúcich upratovacie služby (14 % ho dodržalo čiastočne a 29 % ho nedodržalo). A používanie dávkovacích systémov alebo jednodávkových výrobkov dodržiavalo 43 % spoločností poskytujúcich čistiace služby (57 % ich nedodržiavalo). Druhý audit sa uskutoční v roku 2019 a zúčastní sa ho zvyšných deväť spoločností.

V období od decembra 2016 do marca 2018 sa uskutočnil aj audit všetkých 16 spoločností a ich dodržiavania sociálnych ustanovení kolektívnej zmluvy, ktorý vykonali technici z Generálneho riaditeľstva pre pracovné vzťahy a kvalitu práce (Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny). Zistilo sa nedodržiavanie požiadaviek

na evidenciu denného pracovného času, ako aj nezrovnalosti v nadčasoch, odvodoch na sociálne zabezpečenie a čiastočné nevyplácanie miezd.

S cieľom zlepšiť budúce dodržiavanie predpisov boli výsledky auditu predložené monitorovaciemu výboru rámcovej dohody, ktorý okrem iného tvoria hlavné odborové a podnikateľské združenia v odvetví upratovania, a budú použité na školenie úradníkov zodpovedných za monitorovanie plnenia zmlúv, ktoré obsahujú požiadavky na udržateľnosť.

Na vymedzenie kritérií novej rámcovej dohody o upratovacích službách na rok 2016 (ktorá bude platná od januára 2018 do januára 2020) sa uskutočnili predbežné trhové konzultácie. Okrem trhových konzultácií a auditu rámca na roky 2014 - 2017 bol na [online platforme](#) katalánskej vlády [pre verejné obstarávanie](#) uverejnený dotazník, v ktorom sa konzultovalo o zaradení nových environmentálnych kritérií ako kritérií na zadanie zákazky vrátane: používania vozidiel s nízkymi emisiami ako súčasťou služby; používania koncentrovaných výrobkov alebo výrobkov s jednou dávkou, mydiel s nízkym vplyvom na životné prostredie a čistiacich prostriedkov na umývanie rúk s nízkym vplyvom na životné prostredie; a obmedzenia nebezpečných látok prítomných v textíliách uniforiem. Odvtedy boli tieto zahrnuté do najnovšej rámcovej dohody.

POUČENIE

- Zmluvné doložky zamerané na udržateľnosť sú účinné len vtedy, ak sa ich dodržiavanie riadne monitoruje. Preto je potrebné vypracovať plán monitorovania a vyškoliť zodpovedných verejných obstarávateľov o praktickom uplatňovaní sociálnych a environmentálnych doložiek.
- Od začiatku by sa mali navrhnuť aj zdroje na monitorovanie a primerané sankcie za nedodržiavanie predpisov, pričom v prípade potreby by sa mali prijať opatrenia na sankcionovanie dodávateľov, ktorí nedodržiavajú predpisy. Posledná rámcová dohoda zahŕňa plánovanie ročného auditu.

Kontaktné údaje:

Anna Esteve Traveset, aesteve@gencat.cat a Pilar Baldellou García, pbaldellou@gencat.cat, katalánska vláda.

Súvisiace informácie nájdete v európskych kritériách GPP pre [upratovacie služby vo vnútorných priestoroch](#) a v [technickej podkladovej správe](#).